JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

Ao. 1853. Zaturdag 8 Januarij. No. 2.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* .... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is **zestig duiten** voor de **vijf woorden**, behalve het segel.

Benoemingen.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, van 5 Januarij 1853 no. 10, is

1o. aan den heer *P. J. B. de Perez*, resident van Soerabaija, zitting verleend als provisioneel lid in den raad van Nederlandsch-Indie, en

2o. de waarneming der betrekking van resident van Soerabaija, gedurende den tijd dat de heer *P. J. B. de Perez* als provisioneel lid van den raad van Nederlandsch Indie zitting zal hebben, tijdelijk opgedragen aan den inspekteur der kultures in de 3 afdeeling *G. C. Schonck*.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, *J. F. den Dekker*, laatst klerk bij den haven en pakhuismeester te Muntok (Banka).

Uit 's lands [illegible], de gewezen klerk op het residentiekantoor te [illegible] *J. J. Struwer*.

BENOEMD:

Tot posthouder te Soekadana (Wester-Afdeeling van Borneo), *F. J. E. Schönlaub*, thans eerste klerk op het bureau van den resident van Riouw.

BIJ DE LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES.

BEVORDERD:

Tot kontroleur der 1 klasse, de kontroleurs der 2 klasse *P. de Groot van Hummel*, *R. O. S. Steenstra Toussaint* en *A. A. Sluijter*.

Tot kontroleurs der 2 klasse, de kontroleurs der 3 klasse, *J. H. K. Phitzinger* en *P. M. van Laren*.

BENOEMD:

Tot kontroleur der 3 klasse, *G. J. van der Tuuk*, ambtenaar der 2 klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan *J. W. Sloet*, benoemd 1 onderwijzer bij de gouvernements stads-school te Batavia.

Advertentien.

Venduтien.

Op Maandag 17 Januarij, uithoofde van vertrek, ten huize van den luitenant kolonel *J. J. Croes*, in het kampement no. 14, door *Vaupel & Co*, van wagens en paarden, en eenen zeer netten en zoo goed als nieuwen inboedel.

Op Zondag te voren van 's morgens 8 tot 's middags 12 ure te bezigtigen.

Nagelaten Boedels.

De Weeskamer te Soerabaya geeft bij advertentie van 20 December 1852 kennis, dat het beheer over de nalatenschap van wijlen den Chinees **Kwee Kengboen** is opgedragen aan den Chinees *Kwee Keh Yam* en de Chinesche vrouw *Tan Siknio*.

en roept bij advertentien van den 20 dier maand op:

De erfgenamen of aldegenen die eenig regt, actie of pretentie hebben op den boedel van den ab intestato overledenen heer **J. Jochems** en zijne aldaar woonachtige vrouw *Maria Jansen*, gelijk mede op den boedel van wijlen **Nicolaas van Elten**, om hunne regten te doen gelden of hun debet te voldoen ter Secretarie dier kamer.

Vertrekkende Personen.

Jkhr. mr. *D. C. A. van Hogendorp*, resident van Banjoemaas, met verlof naar Nederland.

Mevrouw de weduwe *Van der Hucht* en familie; gemagtigde de heer *G. L. J. van der Hucht*.

J. van Bostraeten en familie naar Nederland; deszelfs generale gemagtigde *F. D. Granpré de Moliere*, te Soerabaya.

Majoor *Janssen*.

R. McMillan.

A. Waitz.

BATAVIA.

Was het der redactie van den Java-Bode aangenaam, in haar vorig nommer de vrijgeving aan dertig slaven te melden en uitte zij daarbij den wensch, dikwerf in de gelegenheid te zijn, in de kolommen van haar Blad, dergelijke daadzaken te kunnen opnemen, zij, niet minder zich weder bevoegd te kunnen mededeelen, dat de heer *J. C. [illegible]*, koopman te Buitenzorg, [illegible] ter gelegenheid van het nieuwingetreden jaar, drie hem toebehoorende slaven uit den band der, in dezen tijd zoo te regt gehate, slavernij ontslagen heeft. Mogt zijn menschlievend voorbeeld vele navolgers vinden. De zegen van Hem, die alle menschen vrij geschapen heeft, zal voor hen niet achterblijven.

— Op den 5 dezer werden 's morgens vroeg op een vlot van bamboezen in de rivier van Goenong Saharie, digt bij den Gang Klietjie, gevonden een muts, een doek en een paar sloffen, welke herkend werden toetebehooren aan een in dien gang wonenden Duitscher *P. E. S...tz*, kleedermaker van beroep, die ook werkelijk in zijne woning vermist werd. Der politie hiervan berigt gegeven zijnde, zoo vond zij op eene tafel met krijt in de Duitsche en Hollandsche taal geschreven: » Zoek mij niet, ik lig in de kali? Ook werden er een vloersteen van de buitenste trap der woning en een drooglijn gemist, zoodat met grond verondersteld kon worden, dat hij zich zelven van het leven beroofd heeft.

Werkelijk werd dan ook op gisteren morgen zijn lijk in de rivier op de voorrij dezer stad gevonden, nog de drooglijn met eene lis om den hals hebbende.

De oorzaak van dien zelfmoord is onbekend en wordt grootendeels toegeschreven aan de behoeftige omstandigheden, waarin die ongelukkige verkeerde.

— Op dien zelfden dag vond er nog eene rampzalige gebeurtenis alhier plaats. De branding aan den mond der rivier werd in den morgen zoo hevig, dat, zoo als in diergelijk geval gebruikelijk is, ten $9^1/_4$ uur op de werf de blaauwe vlag geheschen werd. Ongeveer een half uur te voren trachtte de tambanger No. 30, gevoerd door een Djoeroemoedi en drie roeijers, binnen te komen. In die tambanger, welke kwam van boord van het op de reede leggende Ned. Koopvaardij schip *Admiraal Zoutman*, zaten de kapitein van dien bodem, de heer *H. G. Henrichs*, zijn derde stuurman *Schaap* en de gewezene opperstuurman van het onlangs zoo noodlottig verbrande schip *Wena*, genaamd *Admiraal*. De tambanger werd echter door de kracht der bruisende golven omgeslagen met het droevig gevolg dat kapitein *Henrichs* verdronk en bij het opvisschen bevonden werd zwaar aan het hoofd en de armen gekwetst te zijn. Datzelfde lot viel ook den derden stuurman ten deel, 24 uren later is zijn lijk gevonden, doch een roeijer wordt nog vermist, terwijl de Djoeroemoedi zich zwemmende heeft gered, en de opperstuurman *Admiraal* benevens de twee andere roeijers door de menschlievende en onvermoeide pogingen van den Djoeragan *Kasida*, en opvarenden van een praauw Tjoenia gered zijn, waarop eerstgenoemde door een oorlogssloep opgenomen en naar boord van Z. M. stoomschip *Borneo* overgebragt is geworden, alwaar hij de meest mogelijke heusche behandeling en verpleging heeft mogen ondervinden.

Wij bejammeren dit ongeluk te meer, omdat wijlen kapitein *Henrichs* was echtgenoot en vader van zeven kinderen, en binnen een paar dagen de terugreis naar het moederland zou hebben aangenomen.

— Voortdurend komen er berigten in omtrent de aardbeving in den nacht van den 21sten December plaats gehad hebbende. Bijna over geheel Java schijnt zij gevoeld te zijn. Van schier alle plaatsen wordt zij opgegeven als zeer hevig geweest te zijn, ongeveer een paar minuten geduurd en eene rigting van het Z. naar het N. gehad te hebben. Gelukkig echter is de schade door haar veroorzaakt bijna overal zeer gering. Te Tjieringien, in de Residentie Bantam heeft zij eenig nadeel aan de Gouvernements gebouwen en regentswoning, van steen gebouwd, toegebragt, bestaande meest in scheuren in de muren en uitwijkingen van dezelven, en alleen de Messigiet aldaar, een zeer oud gebouw, is zoodanig gehavend dat men tot de afbreking van hetzelve, uit vrees voor ongelukken, zal moeten overgaan.

Te Tagal is die aardbeving waargenomen des nachts ten een ure, met hevige schokken, echter zonder eenig nadeel te hebben berokkend, hetwelk ook het geval is geweest in de afdeelingen Tjilatjap en [illegible] in de Residentie Banjoemaas, terwijl zij in de afdeeling Poerbolingo, in dezelfde residentie, slechts in geringe mate is bespeurd.

— Bijna overal heeft de bliksem de noodlottigste gevolgen gehad.

Van Krawang wordt medegedeeld:

Op de landen Pamanoekan en Tjiassim, behoorende aan de heeren *Hofland*, in het district Malang, kampong Poerwadadie, is in den namiddag van den [illegible] December een zware orkaan losgebroken, vergezeld met donder en bliksem.

Het woonhuis en de stalling van den administrateur, den heer *Charles Hanson*, is deerlijk geteisterd geworden, zijnde het sirappen dak eensklaps door den hevigen wind opgenomen, waarvan men de overblijfselen op 50 roeden afstands van de woning, terugvond; terwijl de voor dat woonhuis staande vlaggestok, welke eene hoogte van 35 voeten heeft, en zes voeten in den grond stak, op eens uit den grond is geligt, en eenige passen van daar is neergevallen.

Verders zijn onderscheidene huizen uit de kampong letterlijk omgewaaid, terwijl boomen werden ontworteld, en bovendien een Inlander door den bliksem is doodgeslagen.

De orkaan woedde zoo hevig, als bij menschen geheugen nimmer heeft plaats gevonden, en hield ongeveer drie kwartier uurs aan.

— In No. 1 van ons Blad deelden wij in korte woorden mede, van Samarang vernomen te hebben, dat twee tabakslootsen van den heer *N. M. Klein* door den bliksem getroffen waren. Wij zijn thans in staat daaromtrent de volgende bijzonderheden mede te deelen:

Deze tabakslootsen waren gelegen een te Grobagan en een te Panawangan in de afdeeling Damak, van djatihout

---

DE ZEELEEUWEN-KLUB. (*vervolg.*)

De storm overviel hem op weinige mijlen afstand der baai van *Rotheneuf*. Weldra luisterde het slingerende vaartuig niet meer naar het roer, en ten laatste, door de hooge zeeën overstelpt, ging het te gronde. De Burggraaf, een zwemmer zonder wedergade, hield zich tot den nacht boven, van tijd tot tijd om hulp roepende. Het gelukte hem alzoo eene van het strand afgelegen lage klip te bereiken, op welke hij, uitgeput en bijna magteloos, nederzonk, en, met zijne *cassette* onder het hoofd, insluimerde.

Dit gebeurde omtrent een uur vóór dat MALESCOT in zee ging. De koude van het water beving hem aanvankelijk en verlamde de werking zijner spieren; hij vorderde met moeite; zijne ademhaling was kort en zwaar; elke baar, die over zijn hoofd ging, maakte hem duizelig, doch welhaast triumfeerde zijne tweeslachtige natuur; op nieuw stroomde hem 't bloed vurig door de aderen; elke krachtige slag deed hem boven het water uitstijgen, en na eenigen tijd was hij weder even zoo goed op zijn gemak in de zee als kort te voren tusschen de dekens.

Toen hij den beambte verliet, wees deze hem de rigting aan dien hij volgen moest; want men hoorde geen hulpgeroep meer.

— Benedenwinds van het fort *de la Conchée* en een halve mijl van het strand. — had de brave man hem gezegd.

MALESCOT volgde, zonder te twijfelen, die rigting; hij was in zijn *élément*. De storm en hij waren bekenden. Dikwerf inderdaad had de visscher, fier op zijne meerderheid, de guurste en winderigste dagen gekozen om van de kade der stad in zee te springen, en door de menigte zijne krachtige bewegingen en behendige waterkunsten te doen bewonderen.

— Eene halve mijl in zee te gaan, zelfs onder het bulderen van orkanen, was voor MALESCOT eene kleinigheid en een uur na zijn vertrek was hij dan ook, spijt branding en storm niet ver van het aangeduide punt.

Nu hield hij zich van tijd tot tijd in eene regte stelling om den omtrek zoo veel mogelijk te overzien, en te ontdekken of zich eenig ligchaam op de oppervlakte der zee vertoonde; maar hij zag niets. Toen, zijne taak naar pligt vervullende en daarbij het onderscheid tusschen een kroon en achttien *livres* in 't oog houdende, deed hij als de jager, wiens hond het spoor van gevallen wild verloren heeft. Eerst beschreef hij een groote cirkel rondom de vermoedelijke plaats der schipbreuk, de klip, wier donkere kruin tegen de schuimende baren afstak, vervolgens den cirkel hoe langer zoo meer verkleinende, naderde hij allengskens de klip; wél-verzekerd, dat niets hem in de doorzochte ruimte had kunnen ontsnappen. Zulk een' arbeid kon alleen door een meester in de zwemkunst worden volbragt.

Na een half uur van onvermoeide nasporingen had hij nog geenen schipbreukeling, dood of levend ontdekt. Hij was toen zeer digt bij de klip gekomen en deed nu een kreet klinken zoo scherp en schel, dat hij zelfs den braven tolbeambte in zijn wachthuis door merg en been klonk.

Dadelijk vertoonde zich eene menschelijke gedaante op de klip.

— Zijt gij alleen? — vroeg MALESCOT

— Ja.

De stem droeg blijken van afmatting, maar tevens van die aristocratische hoogheid, welke zich noch in het ongeluk, noch zelfs onder het woeden der hartstogten verzaakt.

— Een *ci-devant!* zeker! — dacht MALESCOT in zich-zelven, en sprak: — Burger! gij moogt uwe handen en voeten gebruiken, indien ge zwemmen kunt; zoo niet, dan heb ik eene lijn bij mij en zal u op het sleeptouw nemen naar *Rotheneuf*. Gij zult nog wel wat water binnen krijgen, maar dat zuivert.

— Is 't eb? — vroeg de onbekende.

— Eerst over drie uren.

— Hoe ver zijn wij hier van 't strand? — hernam hij.

— Drie kwartier zwemmens.

opgebouwd, hebbende de eerste eene lengte van 750 en breedte van 106 voeten, en de tweede eene lengte van 500 en eene breedte van 96 voeten en tijdens het ongeluk gebeurde opgevuld met de reeds ingeoogste, gedeeltelijk reeds geheel verwerkte gedeeltelijk nog gedroogd wordende tabak, welker hoeveelheid ruim 88000 pond bedroeg, waarvan echter niets gered is kunnen worden, bedragende het verlies, hetwelk de heer *Klein* daardoor geleden heeft de som van *f* 70000.

Het onweder was ten 4 ure in den namiddag van den 29 December losgebroken en had tot laat in den nacht allerhevigst over de beide genoemde afdeelingen gewoeld.

— Van Samarang is ons berigt, dat in de afdeeling Mangar, assistent Residentie Damak, op den 28 November 1852 in den namiddag twee inlanders door den bliksem gedood zijn.

De onweders, welke in die dagen aldaar gewoed hebben, waren zoo hevig, als men al zelden beleefd heeft.

— Van Rembang wordt medegedeeld, dat, ook al in den namiddag van 28 December ll. aldaar een hevig onweder gewoed heeft. De bliksem sloeg op twee plaatsen in eene tabaksloots te Seiding in het distrikt Palen, vernielde dezelve voor de helft, door welke ramp 20000 pond tabak eene prooi der vlammen geworden zijn.

Ook was de bliksem geslagen in een loots te Tangengan in hetzelfde distrikt, doch zonder eenig nadeelig gevolg. Deze lootsen behooren aan den Tabaks-Contractant *Schreyner*.

— Zooals wij vernemen heeft er op den 28 December j.l. in de afdeeling Poerwokerto van de Residentie Banjoemaas een hevig onweder plaats gegrepen, en werden twee inlanders, te midden van negen anderen, die eene schuilplaats gezocht hadden in eene, in het open veld staande pondokh, door den bliksem doodelijk getroffen. Die negen andere personen ondervonden slechts eene kortstondige bedwelming.

— Men berigt het volgende van Soerabaya dd. 8 Januarij.

Wij ontvangen heden de bedroevende tijding, dat na een plaats gehad hebbend onderzoek in de administratie van den Koffijpakhuismeester te Ponorogo, (residentie Madioen) de heer controleur *Baslé* eene doodelijke wond nabij het hart heeft bekomen, en den heer *A. W. A. Vincent*, assistent resident, mede vier wonden zijn toegebragt, waaraan die ambtenaar kort daarna is overleden; beide moorddadige aanslagen zijn door den pakhuismeester, (zoo wij vermeenen een Inlandsch hoofd,) die zich met de vlugt heeft uit de voeten gemaakt, toegebragt. Wij zien de nadere bijzonderheden van dit droevig ongeval nog te gemoet.

— Van aldaar wordt ook nog gemeld, dat met het gelukkigste gevolg een tweede groote Stoombaggermolen tot voltooijing van het bassin in het nieuw Marine-etablissement in werking is gebragt. Het vaartuig is te *Dassoon* op de werf der firma *H. Browne & Co.* gebouwd en het stoomwerktuig van 30 paardenkracht met al deszelfs toebehooren uit Europa aangebragt. De Machinerie is ingezet te Soerabaija werwaarts het vaartuig reeds vroeger door een van Z. M. Stoomschepen van Lassem was overgebragt, terwijl al wat hetzelve aangaat naar de beschrijving en ontwerpen van den Hoofdingenieur van het Stoomwezen is ingerigt.

ENGELAND.

Engelsche dagbladen deelen mede, dat Lord *Derby* alles in het werk stelt om eenige oude vrienden van Sir *Robert Peel* aan zich te verbinden.

De *Daily News* bevat hieromtrent het navolgende: Lord *Derby* put zich thans uit, om door alle mogelijke middelen zich bondgenooten te maken bij den aanstaanden parlementairen strijd, die zich niet zal doen wachten. Men heeft Lord *Dalhousie* de betrekking van administrateur der vijf havens aangeboden; hij maakte vroeger een deel uit van het ministerie onder Sir *Robert Peel*, ten tijde dat hetzelve zich het meest liberaal betoonde. In de kamers ondersteunde hij de pogingen der Whigpartij. Het is echter nog niet bekend, of hij het Gouverneur-Generaalschap over Indië voor de hem thans aangeboden betrekking zal laten varen. Ook aan Lord *Palmerston* zijn verschillende aanbiedingen gedaan. Bij eenige plaats gevonden hebbende verkiezingen, heeft hij op eene onverklaarbare wijze sommige ministeriële candidaten beschermd; edoch dit is nog geene reden om voor vast aan te nemen, dat zijn ijver voor het liberalismus en den vooruitgang zoo binnen als buitenlands is uitgedoofd. Welk eene eervolle plaats zou deze staatsman bekleeden in een kabinet zamengesteld uit mannen als *Malmesbury*, *Pakington* en *Beresford!*

— Het dagblad de *Sun* vermeent echter dat de ernstigste debatten in het parlement niet voor het nieuwe jaar een aanvang zullen nemen.

FRANKRIJK.

Den 15 October omstreeks elf uren in den morgen, kwam zekere M..., bediende bij de bank van Frankrijk, bij den heer D... een rijk koopman te Parijs en verzocht, op een ongedwongen lossen toon, dien kassier eene som van 10,000 franken, zeggende dat hij dezelve binnen een uur in bankbilletten zoude terug geven. Het geld werd zonder aarselen aan M... toegeteld en deze vertrok nogmaals zijne belofte van dadelijk restitutie herhalende.

Maar een uur, twee uren, de geheele dag verliep, zonder dat M... wederkwam. Den volgenden ochtend vermeende de in groote onrust verkeerende kassier eenig narigt bij de bank te moeten inwinnen en hij bekwam aldaar de tijding, dat M... den vorigen dag vertrokken en niet meer bij deze inrigting werkzaam was. Dadelijk werd een onderzoek ingesteld en deed men den stoutmoedigen opligter nazetten. Men vernam weldra, dat de roof dier 10000 franken noch zijne eenige noch zijne eerste misdaad was; in zijne hoedanigheid van bediende bij de bank van Frankrijk, had hij gedurende de laatste dagen verschillende kooplieden voor sommen gelds, tot een bedrag van 30,000 franken, opgeligt. Men zet den misdadiger ijverig na, maar men vreest, dat M... Parijs verlaten en met den spoorwagen in allerijl naar een vreemd land gevlugt is.

— Den 16 October keerde des avonds van Asnières naar Parijs een man terug, wiens ontzaggelijke bult de vrolijkheid der straatjongens in hooge mate opwekte. Zonder zich aan hunne spotternijen te storen, was hij op het punt het tolhek door te gaan, toen de daar geplaatste wachters, wien die vreesselijke bult verdacht voorkwam, hem aanhielden en vroegen, of hij ook aan belasting onderworpen goederen bij zich had. Het gelaat des bultenaars werd op deze vraag purperkleurig en stamelend beantwoordde hij die ontkennend. Een der kommiezen, die den bult betast en zich overtuigd had dat dezelve kunstmatig was daargesteld, begon den aangehoudene hevig te schudden. De bult maakte zich van den rug los en viel in het zand. Met behulp van een mes werd dezelve geopend en een zeker getal flesschen met wijn en fijne liqueuren kwam daaruit te voorschijn. Naar het tolhuis gebragt en ondervraagd zijnde verklaarde hij zich D... genaamd te wezen en bediende in een der danszalen te Asnières te zijn: hij bekende de bij hem gevondene flesschen uit den kelder van zijnen meester te hebben ontvreemd. Hij bood aan dezelve onmiddelijk terug te gaan brengen, maar het was daartoe te laat, en D..., van zijnen bult verlost, werd in de gevangenis opgesloten.

— Sinds eenigen tijd, werden verschillende diefstallen bij de kooplieden van het palais royal en deszelfs omtrek gepleegd; deze ontvreemdingen bestonden in het stelen van kleine niet van waarde ontbloote voorwerpen, welke werden uitgestald; niettegenstaande de meeste oplettendheid konde men de plegers dier misdaden niet op het spoor komen. Der policie, die dienwegens veelvuldige klagten ontvangen had, mogt het eindelijk gelukken de hand op eene bende kleine dieven, aan wie deze diefstallen moeten worden toegeschreven, te leggen. Wij zeggen kleine dieven en in waarheid is dit de regte benaming, want van de negen, die gevat zijn, hebben er slechts drie of vier den ouderdom van tien jaren bereikt en het hoofd der bende die weigert den naam zijner ouders op te geven en door zijne makkers kortaf *George* genaamd wordt, is niet ouder dan achttien jaren. Deze vroegtijdige dief, die de kinderen aan welke hij zijn handwerk leerde in benden verdeeld had en door bedreigingen in bedwang hield, had de taak op zich genomen de gestolen goederen van de hand te zetten. Hij had zich tot dat oogmerk eene doos, in afdeelingen gescheiden, aangeschaft, in welke hij de geroofde waren die hij in de logementen ten koop ging aanbieden, borg. Deze bende van Cartouches en Mandrins in miniatuur is naar het depôt van de prefectuur der politie opgezonden.

— De scheepsgezagvoerder *Bronkhorst* van het fransche vaartuig Minos, te Havre de Grace van Panama aangekomen, verklaart dat hij des avonds van den 5 September, op de hoogte der Kaap Verdische eilanden, een engelsch driemastschip ontmoet heeft; dat hij met dat vaartuig, zooals zulks tusschen schepen, bevriende vlaggen voerende in gebruik is, in gesprek getreden is; dat des nachts het engelsche vaartuig, zonder dat daartoe eenige aanleiding van zijne zijde gegeven was, een groot aantal schoten op de Minos gelost heeft, waarvan sommigen de masten en het tuig van het fransche vaartuig aanmerkelijk hebben beschadigd. Deze onverklaarbare daadzaak wordt in een uitgebreid rapport van den kapitein *Bronkhorst* medegedeeld; de naam van het schip is hem onbekend gebleven, edoch naar de daarvan door hem gegeven beschrijving moet men veronderstellen, dat het een transportvaartuig met gedeporteerden naar Nieuw-Holland geweest is.

Alhoewel nu een staat niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor de handelingen van een, naar alle waarschijnlijkheid, hetzelve niet toebehoorend vaartuig, zoo vermeenen wij echter dat de minister van marine verpligt is aan de engelsche admiraliteit eene opheldering te vragen, en dat deze verpligt wezen zal de schuldigen op te sporen en te doen straffen. De heer *Bronkhorst* vermeent dat het geheele voorval alleen moet worden toegeschreven aan een gevoel van nationale haat. Wij hopen dat het, na onderzoek zal blijken, dat het feit in dronkenschap geschied is, welke zoude verklaard, edoch niet gewettigd worden, door het aan boord zijn op het engelsche vaartuig van een groot aantal gedeporteerden.

DUITSCHLAND.

Men schrijft uit Weenen, dat Saksen en Baden zich formeel tegen een nieuw douanen verbond met Oostenrijk hebben verzet, doch dat Saksen niet weigerachtig blijven zal later de onderhandelingen te Weenen weder aan te knoopen. In elk geval kan de conferentie niet zonder de hulp van Saksen worden voortgezet. Alles hangt thans af van eene schikking tusschen Oostenrijk en Hanover. Zoodra men het met dezen Noordschen staat zal eens wezen, zal men de nieuwe douanewetten openbaar maken.

Wat Thuringen en Brunswijk betreft, zal men trachten deze staten den invloed van den Duitschen rijksdag te doen gevoelen, uitgaande van het beginsel, dat deze landen geenzins het regt hebben een afzonderlijk verbond met Pruissen aan te gaan.

ITALIË.

De debatten van het politieke proces van den 15 Mei worden nog altijd te Napels voortgezet, en door eene groote volksmenigte bijgewoond, welke den loop van hetzelve met aandacht volgt.

— Het koningrijk der beide Siciliën heeft, even als Frankrijk veel van overstroomingen te lijden gehad; deze juist ten tijde van den oogst plaats gevonden hebbende, zoo zijn zware verliezen aan de bewoners van het land berokkend.

— In the Economist van den 2 October leest men: Het officiele dagblad van Savoye deelt een brief uit Genua mede, inhoudende, dat paus Pius IX. getracht heeft van Porte d' Anzio te ontvlugten. Hij werd door het stoomschip van kapt. Ollivier in dit voornemen verhinderd, als volgende dit vaartuig Z. H. overal, onder den schijn van huldebetuiging. Men kan nog niets anders dan gissingen omtrent dit vreemde voorval maken; welligt staat het in verband met den door den prins president van Frankrijk te Lyon geuiten wensch, om door het hoofd der kerk te worden ingewijd. Waarschijnlijk had de generaal *Cotte* eenig vermoeden van deze vlugt gekregen, welke zijne heiligheid door zijne raadslieden schijnt aanbevolen geweest te zijn. Met belangstelling worden hieromtrent nadere berigten te gemoet gezien.

NOORD-AMERIKA.

De North-American, een te Philadelphia uitgegeven wordend blad, deelt mede, dat *Ole Bull*, de beroemde violist, nu onlangs in het graafschap Potter (Pensylvanie) 120,000 akers land gekocht heeft, waarop hij voornemens is eene kolonie voor zijne landgenooten te stichten. Zonder twijfel hernieuwt *Ole Bull*, op zijne wijze, het door *Amphion* verrigtte wonder. De Noorweegsche viool zal ruimschoots tegen de lier van den Griekschen vorst opwegen, die, welke zoo als de fabel luidt, door zijn fraai spel de muren van Thebe deed oprijzen.

BRITSCH WEST-INDIE.

De dagbladen van Jamaica behelzen berigten tot den 11den September. De algemeene gezondheids toestand was meer bevredigend; de kinderziekte was uit vele districten geheel verdwenen en in anderen zeer verminderd.

— Berigten van Britsch Guyana loopen tot den 25sten September. De plantaadjen begonnen door gebrek aan regen te lijden. Het politiek nieuws was onbelangrijk. De Gouverneur *Barkly* was na een langen togt door het graafschap Berbice te Georgetown teruggekeerd.

Kunsten, Wetenschappen, Landbouw, Nijverheid, Land- en Volkenkunde.

Invloed der Goud-Ontdekkingen.

OP DEN ALGEMEENEN RIJKDOM EN DEN STAND VAN DEN INTEREST.

(*vervolg van No. 1*).

Wat nu de invoer van goud betreft, deze kan slechts onder twee soorten van omstandigheden plaats vinden. 1°. En het meest algemeen, komt het goud in als betaalmiddel voor de uitgevoerde manufacturen, volmaakt op dezelfde wijze als men daarvoor anders ruwe wol ontvangt, of koorn, zijde, etc. — en in dat geval is er alleen vermeerdering van kapitaal door de netto winst der invoer- of uitvoer-handelaars gemaakt — maar dit

---

MALESCOT sloeg met vermaak de uitwerking zijner antwoorden gade. 't Was hem, den ongeachten gewezen breeuwer een stil genoegen, op zijn gemak, een voornamer mensch te kunnen kwellen.

Na eenig zwijgen hernam de schipbreukeling neêrslagtig:

— Ik ben te moê. Ik zou halver weg bezwijken. Zeg mij, brave man! overstroomt de vloed deze klip?

— Binnen een uur of vier kan een brik er over heen varen zonder te stooten, Maar zoudt ge op die klip willen blijven? Kunt ge niet zwemmen? Zie daar mijne lijn, bind die om....

— Wat zal ik doen? — zuchtte de vreemde besluiteloos.

— 't Staat hem niet aan naar *Rotheneuf* te gaan, waar eene wacht is, — dacht MALESCOT — maar wat gaat mij dat aan! — Toen sprak hij ongeduldig: — Hoe is 't, komt ge af? Zonder u te willen dwingen, moet ik u zeggen, dat ik liever tusschen mijne dekens lig dan hier. Als ge niet te water komt, ga ik heen.

De schipbreukeling, die niemand anders was dan de Markies DE SAINT-JOUAN, deed eenige schreden voorwaarts, en stond toen weder besluiteloos stil.

Ik ben eenigzins verlegen, goede man! — sprak hij. — Ik heb daar een kistje met waarden, dat ongelukkig wat zwaar is. Anders, in een gewoon geval, zou een uur zwemmens minder of meer mij niet hinderen; want ik vond er nog mijne wedergâ niet in; maar ik ben al een paar uren met dat kistje beladen geweest, en nu doodelijk moê.

— Een paar uren met vracht? Dat is knap! — riep de breeuwer getroffen uit, daar dit zijne liefhebberij raakte. — Maar wat ge zegt van nog nooit uws gelijken te hebben gevonden, dat zult ge voortaan moeten zwijgen; want ik ben MALESCOT, van wien ik wed dat ge wel eens gehoord zult hebben.

— Inderdaad. — sprak de Markies, zijn geheugen raadplegende — Een wakker, medelijdend man! Den hemel zij dank, dan ben ik gered! Gij zult dan de helft der zwaarte voor *uwe* rekening nemen?

— Geef het maar geheel hier, burger! Gij zijt reeds lang te water geweest, gij moet er genoeg van hebben. Geeft 't zonder zorg maar hier.

De Markies dacht een oogenblik na. Voor zoo veel hij wist was MALESCOT een eerlijk man, maar hij kon toch niet besluiten om zijne geheele bezitting aan een' onbekende te vertrouwen.

— Dat kistje en ik — hernam hij — zullen nimmer scheiden. Doe zoo als ik u voorstel: gij zult vijftig *louis d'or* hebben, zoo ras wij aan wal zijn.

— Vijftig *louis d'or* zegt ge? Op weg maar! Vooruit! Is al het goud der wereld dan in dat kistje?

— Er zijn papieren van waarde in. Neemt gij den voorslag aan?

— Zeker! Ik neem 't aan en sta in voor uw kistje en voor u.

Nu reikte de Markies aan MALESCOT de eene zijde toe van eene vierkante *cassette*, die hij-zelf aan de andere zijde bleef vasthouden, en beiden begonnen met krachtige slagen naar de kust te zwemmen.

III.

Het kistje was zwaar, doch in weerwil daarvan vorderde de Markies zwijgend, zonder te hijgen, en zóó snel, dat de visscher hem nauwelijks kon bijhouden.

Deze was intusschen vol allerlei overleggingen. Het zou niet onmogelijk maar onnut en vermoeijend zijn te verhalen, welke slechte gedachten elkander in zijnen geest verdrongen, en het eerste onbestemde denkbeeld deden opkomen aan eene verwijderde misdaad; aanvankelijk verre verworpen, toen met koelheid ter uitvoering ontwikkeld, vervolgens met de begeerte van een woest dier voortgezet. Men kan den voortgang en zamenhang der twee denkbeelden: » Hier is een groote schat te krijgen, die mij levenslang rijk zou maken! — Het koste wat het wille, ik moet dien hebben!" gemakkelijk nagaan.

Na een kwartier uurs hoorde MALESCOT, die onopge-

ligt niet aan het goud; het is volmaakt dezelfde kapitaalsvermeerdering als bij elke handels-operatie mogelijk. — 2°. kan goud ingevoerd worden, wanneer het door buitenlandsche personen in Engelsche effecten wordt geplaatst, maar zulke plaatsingen kunnen en worden, evenzeer in andere producten gedaan als juist in goud. Zulke importatien vermeerderen het kapitaal ook niet, maar alleen de verhouding van dat gedeelte staatsschuld dat in handen van buitenlanders is; — maar ofschoon zij het kapitaal niet directelijk vermeerderen zoo hebben die plaatsingen toch eene strekking daartoe, omdat door die opkoopingen van Engelsche staatsschuld, een gedeelte kapitaal vrij komt, dat zich alsnu op andere wijze ter plaatsing aanbiedt, waardoor de zoogenaamde geldmarkt eenigzins gedrukt wordt, en de stand van den interest eenigermate daalt. — Deze gevolgen ondervond men in ruime mate in 1848, toen, tengevolge der onlusten op het vaste land, een menigte kapitalen in Engelsche fondsen werden belegd. — Nu echter bestaat er geen reden om te gelooven dat een eenigzins belangrijk gedeelte der importatiën ('t zij in goud, 't zij in andere producten) met dat doel van geldbelegging geschiedt, vooral niet indien men daartegen in rekening brengt de Engelsche kapitalen die tot plaatsing in buitenlandsche ondernemingen worden uitgevoerd.

De eenige reden derhalve waarom goud op dit oogenblik wordt ingevoerd, is als betaling voor exportatien — en als wij daarbij twee zaken in aanmerking nemen, die uitgemaakt zeker zijn, dan is er geen reden om zich te verwonderen over den grooten voorraad goud, op dezen oogenblik in de bank van Engeland voorhanden. Die twee zaken zijn: *a.* de groote uitvoer in 1851, en *b.* de kleine invoer (namelijk, aan andere koopwaren dan goud), in 1852. —

Zien wij nu eerst de uitvoeren van 1851, waarvoor men rekenen kan dat de invoeren die daarvoor betalen moeten, in 1852 zouden geschieden: —

Uitvoeren.

1848....	£ 52.849,000.
1849....	63,596,000.
1850....	71.367.000.
1851....	74.448.000.

Men ziet dus gestadige vermeerdering gedurende die 4 jaren, en van het loopende jaar staan de uitvoeren nagenoeg gelijk met die van 1851. —

Wat nu de invoeren betreft die tegenover die uitvoeren staan, deze vertoonen evenzeer vermeerdering tot op het eind van 1851. — In 1848 was de officiële waarde der invoeren £ 93,547,000 — in 1851 waren zij £ 110,769,000. Maar in 1852, welke, naar de vermeerdering van uitvoer-waarde te rekenen, ook een vermeerdering zou moeten aantoonen, vindt men juist een sterke vermindering: tabak, wijn, wol, levensmiddelen, zijn alle in veel minder hoeveelheden ingevoerd; en alsdan is het duidelijk dat er een groot gedeelte der invoeren overblijft, dat door andere remises dan de gewone koopwaren moeten aangevuld worden; — een overzigt van die balans geeft genoegzaam reden voor den vooraad goud bij de Bank aanwezig, zonder dat er voor die vermeerdering eene blijvende oorzaak zou moeten zijn, in direct verband met de nieuwe goud-ontdekkingen. — Om dit aan te toonen, is het genoegzaam, een overzigt te nemen van den toestand der Bank in de [illegible] drie' of vier jaren. — Voor de paniek van 1847 was het bedrag aan metaal aan de Bank ongeveer £ 15,000,000. — In het begin van September 1847, was dit verminderd tot £ 8,400.000 op denzelfde datum, in 1849 was het vermeerderd tot £ 12,883,000, en in 1849 tot £14,000.000 — Op dat oogenblik werden de goudmijnen in Californië ontdekt, en gedurende de twee volgende jaren waren de invoeren van goud in Engeland zeer toegenomen. — Maar desniettegenstaande vermeerderde de Bank-voorraad niet, zoolang de overige invoeren slechts gelijken tred bleven houden met de vermeerderde uitvoeren.

De volgende staat toont dit aan:

Sept. 8 1849....	£ 13,918,000
» 2 1850....	16,103.000
» 5 1851....	13,707.000
» 4 1852....	21.353.000

Men vindt dus dat in 1851, toen de Californische mijnen reeds bijna 3 jaren in werking waren, de voorraad metaal in de Bank nog minder was dan in 1849, en aanmerkelijk minder dan in 1845 en 1846 vóór die ontdekking der goudmijnen. — Maar vergelijken wij nu daarbij de staten van invoer dierzelfde jaren, dan vinden wij het raadsel opgelost.

Invoeren.

1849....	£ 105,874,000
1850....	100,460,000
1851....	110,670,000

1852 geeft een groote vermindering.

Dus in 1849, bij veel invoeren aan koopgoederen, was de voorraad metaal aan de Bank weinig. — in 1850 dalen de invoeren, en de voorraad metaal vermeerdert — in 1851 rijzen de invoeren weder, en de metaalvoorraad daalt — en in 1852, bij een sterk dalenden invoer, is de voorraad metaal natuurlijk weer sterk toenemend.

Hier zien wij het dus voor onze oogen. Die vermeerderde voorraad van metaal in de Bank bewijst alzoo niet anders dan den verminderden invoer van alle andere koopwaren.

Het sterk toenemend vertier en het toenemend verbruik vereischt een grootere voorraad van allerlei grondstoffen en andere waren, die gewoonlijk de invoeren uitmaken. — Maar in plaats dat er een grootere voorraad van zulke zaken in de pakhuizen ligt, is er een grootere voorraad goud in de Bank-kelders. Ongetwijfeld zou het voor Engeland voordeeliger geweest zijn indien de invoeren voor een kleiner gedeelte in goud en voor een grooter gedeelte in andere handelaarswaren hadden bestaan. Want het eenigste dat Engeland met dat goud kan doen, is, om het weder uitvoeren en in andere landen te verruilen tegen die artikelen, goudstoffen, levensmiddelen enz. die het voor zijne nationalen arbeid noodig heeft, en waarvan het uit zijn eigen middelen geene genoegzame hoeveelheid bezit.—De importatie van goud, onder zulke omstandigheden, is dus niets anders dan een omslagtiger en kostbaarder omweg om andere zaken te verkrijgen.

Maar, kan men toch, en met reden aanvoeren: »de opeenhooping van goud in de Bankkelders heeft toch ten gevolge om ten minste voor een tijd, het uitteleenen kapitaal grooter te maken, en alzoo de Interestkoers te doen dalen en de nijverheid te bevorderen."— Zonder twijfel is dat het onmiddelijk gevolg. — Eene grooter hoeveelheid kapitaal dan gewoonlijk berust bij de Bank, en deze tracht, even als bijzondere personen die geld beschikbaar hebben, om er winst van te trekken door het voor kleinere termijnen en tegen genoegzame zekerheid uitteleenen.

Een kleine winst is nog beter dan geen winst, en zoo is de huurprijs van geld in Lombard-street, dikwijls 1 pCt. voor korte termijnen, terwijl de Interest is 4 pCt. voor langdurige belegging op hypotheek.

Wij meenen alzoo dat de oorzaak van de menigte beschikbaar kapitaal, en lagen stand van Interest eerder gelegen is in de (tijdelijke) vermindering van invoeren, en de daaruit gevolgde groote beleggingen bij de Bank, dan wel dat die lage stand in verband zou staan met de voortdurende goud-delvingen.

Daar de goud-voorraad bij de Bank voornamelijk bestaat uit reserves van bijzondere personen, zoo is het duidelijk dat die voorraad niet lang boven den gemiddelden stand zal blijven; hij zal weer tot dien stand dalen, zoodra er zich eene voordeeliger gelegenheid tot aanwending dier reserves voordoet. — Evenzeer is het duidelijk dat de mindere invoeren van levensmiddelen enz. die Engeland zoo zeer noodig heeft, door de schaarschte van deze artikelen, tot eene prijsverhooging moeten leiden, waardoor het weldra noodig zal zijn om het beschikbare goud tot aankoop van die zaken te besteden. In een land waar veel handelsgeest is, en dat vrij verkeer heeft met alle oorden der wereld, kan er geene hoeveelheid kapitaal, hoe groot die ook zij, langen tijd ongebruikt blijven.

Bataviasche Tentoonstelling. (1)

In de *Javasche Courant* van den 18den Sept. 1851 werd door het bestuur van de tentoonstelling eene uitnoodiging gedaan, om projekten te erlangen voor een tentoonstellingsgebouw.

Dientengevolge zijn vijf projekten ingekomen:
van den heer *J. W. Blommestein*, te Batavia.
» » » *J. Prins*, »
» » » *P. A. Holm*, te Keboemen (Baglen).
» *Z*, te Batavia;
terwijl een projekt was geteekend met de spreuk: »*Doe wel en zie niet om.*"

Deze projekten en dat, hetwelk door den heer *C. T. Deeleman* reeds in Junij was aangeboden, zijn ter beoordeeling in handen gesteld van een komité, bestaande uit de heeren jkhr. *R. G. B. de Vaynes van Brakell* en *J. Tromp*, leden der kommissie, en den heer *J. van Staveren*, kapitein der genie, die welwillend die uitnoodiging heeft aangenomen.

De keuze van het komité vestigde zich op het ontwerp van den heer *C. T. Deeleman*, nadat het, in overleg met dien heer, eenigzins was gewijzigd. Met die keuze heeft de kommissie voor de tentoonstelling zich vereenigd, en besloten om het projekt-gebouw van den heer *C. T. Deeleman* te doen daarstellen, en om den heeren inzenders van projekten schriftelijk dank te betuigen voor hunne belanglooze pogingen, om de tentoonstelling te helpen bevorderen.

De heer *C. T. Deeleman* heeft zich wel willen belasten met den opbouw te besturen, en daarmede is een aanvang gemaakt, zoodra de toestemming was erlangd, om het ter gekozen plaatse te mogen oprigten.

Aan den Z. O. hoek van het Koningsplein verrijst thans een langwerpig vierkant gebouw, lang 260 en breed 212 voeten, met het front naar de citadel gekeerd. Tegen de binnenzijde van den ringmuur, die met talrijke lichten zal voorzien zijn wordt eene met pannen overdekte en aan de binnenzijde geopende galerij van 40 voeten breedte opgetrokken, aanbiedende eene overdekte ruimte van 3,000 vierkante Nederlandsche ellen; terwijl de inwendige ruimte beschikbaar blijft tot tentoonstelling van bloemgewassen of tot oprigting van meerdere lootsen, indien zulks mogt blijken noodig te zijn.

Aan de welwillende medewerking van verscheidene komités elders en van de heeren residenten, zal te danken zijn de inzending van alle voorwerpen welke de voortbrengselen van den grond en van de nijverheid dezer gewesten vertegenwoordigen. Van de meeste gewesten zijn reeds opgaven ontvangen der voorwerpen welke ingezonden zullen worden.

In een land, waar de industrie nog op lagen trap staat, waar het ontbreekt aan gemakkelijke en goedkoope vervoermiddelen, waar de bevolking zich bepaalt om slechts datgene te vervaardigen, wat besteld of dadelijk verkoopbaar is, en geene middelen bezit om, op uitgebreide schaal, industrie voor eigen rekening uit te oefenen, waar dus zoo veel belemmeringen der ontwikkeling in den weg staan en nimmer krachtige middelen zijn aangewend om de nijverheid der bewoners van verschillende gewesten te doen vergelijken, is het geene gemakkelijke taak het nut en de strekking der tentoonstelling algemeen te doen beseffen. Er bestond in de daad wel eenige grond om te onderstellen, dat alleen door dadelijken aankoop voorwerpen van industrie zouden kunnen verkregen worden, en dat een zeer groot kapitaal zou worden gevorderd om de tentoonstelling te doen slagen.

Evenwel mag de kommissie zich verheugen, hierin boven verwachting te zijn geslaagd, want zeer aanzienlijk is het getal voorwerpen dat aangeboden is, hetzij ten geschenke, dan wel in leen of om tegen eenen bepaalden prijs te worden te gelde gemaakt, zonder dat voorschotten zijn verlangd, en het getal belangrijke voorwerpen die niet dan tegen dadelijke betaling verkregen kan worden, is veel geringer, althans wat Java betreft, dan ondersteld werd.

Veel dank is de kommissie verschuldigd aan de heeren die het programma in verschillende talen hebben overgebragt; want hieraan is voornamelijk te danken de ondersteuning van de inlandsche vorsten en hoofden.

Als een eerste gevolg van de tentoonstelling mag nu reeds worden gewezen op de meerdere vestiging van het vertrouwen der inlanders op ondernemingen, welke in hun belang worden tot stand gebragt. Wel is waar heerscht dit vertrouwen niet allerwege in gelijke mate, maar volgende ondernemingen van dezen aard zullen gemakkelijker tot stand te brengen zijn, daar de aanzienlijke aankoopen, welke in afgelegen streken tegen dadelijke betaling geschieden, veel zullen toebrengen om ook dáár het vertrouwen te winnen voor vereenigingen, die, door de regering gemagtigd, zich eenige onderneming van algemeen belang ten doel stellen. Geheel door vrijwillige giften zal nu door de algemeene belangstelling en deelneming te Batavia eene onderneming in het belang der Indische volkeren tot stand worden gebragt, zoo als tot dus ver in geen tropisch gewest is ondernomen.

Het bewijs zal geleverd worden, dat de tegenwoordige Nederlanders in Indie geenszins den blaam verdienen van onverschilligheid omtrent de Inlandsche volkeren, hunne beschaving en ontwikkeling, welke te dikwijls is uitgesproken.

De algemeene medewerking tot het welslagen der tentoonstelling, de pogingen die worden aangewend om door middel van de tentoonstelling der bevolking vertrouwen in te boezemen, haar opmerkzaam te maken op hare krachten en op de voordeelen, die bij meerdere ontwikkeling voor haar zijn weggelegd, het streven om de tentoonstelling dienstbaar te maken aan de vermeerdering en algemeene verbreiding van de kennis der volkeren, van hunne nijverheid en behoeften, van de voortbrengselen van land en zee, zullen tot in de verste toekomst getuigen van de belangstelling der tegenwoordige Nederlanders in Indië.

De kommissie, welke de leiding dezer onderneming heeft aanvaard, is dankbaar voor de ondersteuning die haar onverdeeld en belangloos werd geschonken.

Met vol vertrouwen op de medewerking van het publiek, zal zij voortgaan hare zorgen te wijden aan deze onderneming, ten einde het doel moge worden bereikt, waartoe zoo velen milde bijdragen hebben beschikbaar gesteld.

S. D. SCHIFF, *President.*
H. D. A. SMITS, *Sekretaris.*

(1) In den vervolge zal, even als nu, al wat dit onderwerp betreft in eene afzonderlijke rubriek in dit Dagblad opgenomen worden.

---

merkt van rigting veranderd was, de ademhaling van den Markies zwaarder worden. Hij voelde dat het kistje hem meer woog, en daar hij juist tot de misdaad besloten had, klaagde hij over een scheut in den arm, met welken hij zwom, en verzocht zijn' reisgezel van plaats te verwisselen, om met den anderen arm te kunnen zwemmen en den vermoeiden rust te geven. De Markies vermoedde niets kwaads en stemde gaarne in eene schikking, die hem-zelven zou te stade komen. MALESCOT, [illegible] het kistje vasthoudende, zwom voor zijn' reisgezel heen, maar gaf dien eensklaps met zoo veel hevigheid en juistheid een trap tegen de borst en het hoofd, dat hij oogenblikkelijk het koffertje losliet en zonk. [illegible] gaf de visscher zich schot en verwijderde zich, uit alle magt, in de rigting van de kust.

Intusschen was de Heer DE ST. JOUAN slechts een weinig bedwelmd geworden; hij kwam spoedig weêr boven en gesterkt door zijne verontwaardiging begon hij den vlugteling te vervolgen. Het onweder woedde toen vreeselijk, en de bliksem toonde hem MALESCOT in de verte, maar zoo dikwerf een nieuwe straal de zee verlichtte, zag hij den afstand, tusschen zich en den roover, verminderd. Zijne inspanning groeide met zijne hoop, om den verrader in te halen.

[illegible] zwom als een wanhopige, keerde van tijd tot tijd om en bemerkte de vorderingen zijner partij met angst, woede en spijt. Het kistje belemmerde zijne bewegingen. Bereikte hem de eigenaar, dan zou 't hem beletten zich te verdedigen: in dat geval moest hij het loslaten of sterven: doch MALESCOT was reeds zóó ver gekomen, dat hij den dood verkoos boven het verlies der *cassette*. Zijn eenige hoop was eene rots te bereiken, waar hij de vracht zou kunnen nederleggen, om zijnen vervolger het hoofd te bieden; maar deze naderde meer en meer, en was nauwelijks vijftig vademen meer verwijderd, terwijl de naaste klippen wel tweehonderd vademen ver waren. Evenwel bereikte MALESCOT die nog tijdig, zwom er snel om heen, en verdween eene sekonde er achter, waarna zijn verwoede tegenstander hem terug zag komen.

Na weinige slagen waren zij bij elkander en toen ving er een voorbeeldelooze strijd aan — een gevecht zoo als niemand ooit heeft gezien, noch ooit naar waarde zal kunnen beschrijven. Het onweder, in zijne hevigheid, brulde boven die twee mannen: onbemerkbare punten in de oneindigheid der ruimte, nietige wezens, door verdelging aan alle kanten bedreigd, die elke golf kon opnemen en op eene rotspunt verbrijzelen. En toch onverschillig voor het vreeselijke tooneel om hen heen, doof voor de stem des donders, ongevoelig voor den schok der baren, die telkens boven hen botsten en braken — poogden deze twee mannen hunne verminderende krachten te verzamelen, niet tegen de zee, hun gemeenschappelijken vijand, maar om elkander naar het leven te staan; met die ontboeide, in hare diepste kolken bewogen zee tot kampplaats voor en tot eenige getuige van die misdadige en wanhopende worsteling.

De Markies wist niet dat MALESCOT het kistje had nedergezet en meende dus, hem aanvallende, slechts eenen van zijne armen te vreezen te hebben. Zoodra hij den visscher kon bereiken, hief zich uit het water op, om, met zaamgeklemde vuisten, op diens borst neder te komen. Deze voorzag die beweging, en in 't oogenblik, dat de Markies met het volle gewigt zijns ligchaams op hem vallen zou, ontweek hij den schok, greep hem, op zijne beurt aanvallende, bij den keel, en spande al zijne kracht in om hem onder water te wurgen. Eene stuipachtige, wanhopige beweging belette dit, en beiden kwamen hijgende weder boven. DE ST.-JOUAN was nu beter op zijne hoede, en de strijd werd gelijker; was MALESCOT sterker en minder uitgeput, zijne partij was ontegenzeggelijk nog beter zwemmer en behendiger dan hij. Met ongeloofelijke vlugheid om zijnen vijand heen wendende, viel hij dien van voren, van achter en van ter zijde aan, als in dezelfde sekonde. MALESCOT had reeds vele slagen ontvangen, die, hoewel met meer behendigheid dan sterkte toegebragt, hem eenigermate bedwelmden. Hij vreesde schat en leven te verliezen. (*wordt vervolgd*).

Advertentiën.

Mr. BETEL

Instituteur Gouvernemental examiné dans la langue Française, Anglaise et Allemande ayant encore quelques heures à sa disposition se recommande aux Parents et Tuteurs.

On peut s'adresser pour des informations à Rijswijk. *Hôtel des Pays-Bas.* (5)

NOTARIS-AMBT.

I. *W. F. Overhoff Jr*, De Nederlandsche Notaris. Handleiding bij de uitoefening der Notariele praktijk. 3 dln. *f* 12.—

II. *J. C. Dwars.* Handleiding tot uitoefening van het Notaris-Ambt. 4e druk. *f* 9:—

III. Mr. *C. E. Vaillant.* Handboek voor den ambtenaar van den burgerlijken stand in led. bnd. *f* 9:—

Voorhanden bij

(1) VAN HAREN NOMAN.

(2) In den loop van aanstaande maand zal de ondergeteekende publiek verkoopen deszelfs Woonhuis, bijgebouwen etc. staande op de voorrij zijnde hetzelve inmiddels uit de hand te koop.

VAILLANT.

BATAVIA,
8 *Januarij* 1853.

Bij BONNIOL, Mr. Kleedermaker te Batavia.

Rokken en Jassen van zwart laken 1 kwaliteit *f* 50.—
Militaire en Schuttersjassen van blaauw laken. » 50,—
Broeken van zwart satin de laine. 1 kwaliteit. » 25,—
Tricot-broeken (Bonjean) zwart. . . . . » 25,—
Tricot-broeken (gekleurd) van. . . . *f* 18.— à » 22,—
Gekleurde zijden en zwart satijnen vesten *f* 10.— à » 15.—

Wanneer men zelf de stoffe verlangt te leveren, is de prijs van het maakloon voor een rok of jas *f* 25,—
Van een broek. . . . . » 6.—
Van een Vest. . . . . » 6.—
Hij vervaardigt eene geheele kleeding binnen den tijd van 48 uren. (6)

BENT & CO'S WATER CRACKERS,

bij

(3) BRANDON & MEIJER.

TEHUUR

Het heerenhuis met bijgebouwen en bloementuin op het land Matarman, te bevragen bij *W. L. Ritter* in den gang Secretarie. (4)

Scheeps-Berigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Naar.*
Januarij	1	Amerikaansch	Ala	Remmington	Shanghae		New-York
»	—	Engelsch	Cofucius	Scott	Whampoa		London
»	—	»	Formosa	Sawell	Port-Philip		Singapore
»	2	»	Mary Waterman	Hidges	Hongkong		Port-Philip
»	4	»	Mora	Senton	Singapore		Mauritius
»	5	»	John Duydale	Rome	Shanghae		Halifax

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Agenten.*
Januarij	5	Engelsch	Mount Stuart Elphinstone	Dale	Manila	24 Decemb.	Maclaine, Watson en co.
»	—	Nederlandsch	Castor	Lange	Amsterdam	3 Septemb.	B. Kopersmit en co.
»	—	»	Bantam	Klein	Whampoa		»
»	—	»	Bantam	van der Bolck	Muntok	3 Januarij.	van Ommeren, Rueb en co.
»	—	Nederl. Indisch	Orestes	Jo Ago	Padang	30 Decemb.	Haager en Schuurman.
»	—	Bremer	Louise Caesar	Weisserhorn	Whampoa	25 »	Bahre en Kinder.
»	6	Nederl. Indisch	Bacht Mastora	Stevens	Tjilatjap	21 »	

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
Januarij	6	Nederlandsch	Beatrix	Verschoor	Soerabaya
»	—	»	Amerika	Ruiter	»
»	—	Engelsch	[illegible]	[illegible]	[illegible]
»	7	Nederlandsch	Vier Gebroeders	Vonck	Samarang
»	—	Nederlandsch-Indisch	Bacht Mastora	Stevens	Soerabaya
»	8	Nederlandsch	Julie Claire	de Wijn	Nederland
»	—	»	Nijverheid	Mooi	»
»	—	Nederlandsch-Indisch	Almanshoor	Said Ibrahim	Indramayo
»	—	» »	Tartar	Sie Kong Pat	Pamanoekan
»	—	Zweedsch	Nordpolen	Godtknecht	Stockholm

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsch.		Vertrouwen *	Pott	Nederland	MacLaine, Watson en co.
»		Stad Amsterdam *	Stokvliet	»	B. Kopersmit en co,
»		J. C. J. van Speyk	Noltee	»	»
»		Henriette Maria *	Wigmink	Samarang	»
»		Cornelis Wernard Eduard *	Kleinhouwer	Soerabaya	»
»		Resident van Son *	Bandita		»
»		Bantam *	Klein	Kaap de Goede Hoop	»
»		Castor	Lange		»
»		Catharina Maria	Logger	Indramayo	Metzendorff, Wilmans en co.
»		Constantia *	Kaleshoek	Nederland	van Ommeren, Rueb en co.
»		Bantam	van der Bolck		»
»		Cornelia Henriette	Gollards		Paine, Stricker en co.
»		Admiraal Zoutman		Soerabaya	B. Sanier, Suermondt en co.
»		Zorgvliet *	Groote		Pitcairn, Syme en co.
»		Goede Verwachting	Zeylstra	Soerabaya	W. Anderson, Tolson en co.
Nederl.	Indisch	stooms. Banda	Hugenholtz	Soerabaya, Macassar	B. Kopersmit en co.
»	»	stooms. Padang	Pessille	Padang, Bencoelen	»
»	»	Orestes	Jo Ago	Padang	Haager en Schuurman.
»	»	Alphoelock	Sech Baradjak	Soerabaya	Coulster.
»	»	Fiedha Rachman	Sech Belfagie	Samarang	»
»	»	Almoer	Sech Baharmoes	Samarang	»
»	»	Kasbat Gain	Maidman	Singapore	
»	»	Fathool Barie	Sech Osman	Golf van Persie	
»	»	Thay Goan	Tan Teksoey	Cheribon	
»	»	Indramayo	Tjoey Seng		
»	»	Oey Sinje	Kwee Samiang		
»	»	Yatie Liong	de Wolff	Padang	Lim Hoa
»	»	Pasekan	Tan Pik Giok	»	
»	»	Cecile	Makarim		
»	»	Nawan Eljoesoer	Montiero		
»	»	Nagalaut	de Winter	Samarang	John Pryce en co.
Engelsch		Marquis of Bute	Hutton	London	Metzendorff, Wilmans en co.
»		Aliby	Bell	Port-Philip	MacLaine, Watson en co.
»		Mount Stuart Elphinstone	Dale	Australie	»
Amerikaansch		Dolphin	Hoyt	Singapore	Paine, Stricker en co.
Fransch		Louisa Cessed	Chatelain	Samarang	B. Sanier, Suermondt en co.
Hamburger		Christian	Binder	Macassar	Bahre en Kinder.
Bremer		Louisa Caesar	Weissenhorn		»

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Handels-Berigten.

Aanvoer.

Van Pecalongan per ned. ind. bark *Pasekan* gez. Tan Pikgiok

196^20/100 pic. tabak 53^20/100 do. do. *Tan Kiangtjiang.*
848^20/100 pic. suiker 122 do. do. 4 ploegen 4 ploegijzers 19/2 leggers arak *van Ommeren Rueb en co.*
1^70/100 pic. was 18 corg. jav. sarongs 1½ do. do. soekin 1 do. do. doeken 30 katjes dengdeng 7 krandjang houtskolen *Tan Kiangtjiang.*

Van Samarang per ned. ind. bark *Nagalaut* kapt J. Winter.

596 st. balken 300 do. balkjes 40 do. chin. doodkistplanken *John Pryce en co.*

Van Samarang per ned. ind. bark *Jatie Liong* kapt. Snijden

20 pic. koffij. *Lim Hoa.*
632 pic. rijst *aan boord gebl. lad. van Padang.*
6 corgs tabak 3½ do. led. kisten 15½ do. sierie doos 2½ do. rotting matten *bestemd voor Padang,*
24 st. rotting stoelen 6 tonnen staal 18 ps. jav. matten 42 do. do. matten 68 do. do. led. tonnen 3½ corg. blikke trommel. 8 ps. chin. gewigt 2 kn. do. speelkaarten 1^60/100 pic. confituren 2 krandj tabak 30 vn. tarwe 2 kn. kat. garen 126 pic. suiker 4 corgs jav. tabak 10 kl. krandj. tabak 70 pr. jav. schoenen *lad. bestemd v. Padang.*

Van Pecalongan per ned. ind. schip *Oeijsinfo* gez. Kwee Samiang.

154573 ℔. suiker 24,321 do. do. 64 pic. arak *Paine Stricker en co*
12 stoelen 3 pic. uijen 11. do. buff. vet 1 kt. vogelnestjes *de Gezagvoerder.*
1 baal chitsen 1 kt. sarongs 3 zakken rijst *Order.*
267^70/100 pic. tabak 2 do. dingding 4 corgs tjelees *Oeij Jie.*

Van China per Bremer schip *Louise Caesar* kapt. Weissenhorn agt. Bahre en Kinder.

3 kn. chin. goederen *de Agenten.*
12 do. do. idem *Tiedeman en v. d. Burg.*
1 do. do. idem. *van der Hucht.*
473 colli. idem *Lo Tjan.*
77 do. idem *Soen Seng.*
30 do. idem *Jaw Adjan.*
1316 do. idem *Jap Siok.*
820 do. idem *Yoen Tjong.*
1 do. idem *Metzendorff Wilmans en co.*

Van Cheribon per ned. schip *Julie Claire* kapt. H. De Wijn.

300 pic. tin 50 do. rotting 25 do. sapanhout 595147 do. gouv. suiker 2980 do. koffij *bestemd voor Nederland.*

Van Muntok per ned. schip *Bantam* kapt. van der Bolck.

990 schuitjes tin 136 staven ijzer 19 zakk. divn. 3 kn. militaire goederen 33 do. lood. *Gouvernement.*

Van Padang per ned. ind. bark *Orestes* gez. I-o Ago,

1 vat vleesch *vroeger lad. uit het entrepot van Batavia.*
1 pak kruidnagelen *Order.*
3480 pic. rijst 800 do. rotting 20/m. gezt. eijeren 291½ pic. koffij 21^40/100 do. rotting 28 do. klapp. olie 42 thails goudwerk 60 realen zilverwerk 100 pic. koffij, *Gezagvoerder.*
25½ corg. bat doeken *Tan Kepeng.*
3 pic. benzoin 1 kt. eur. doeken 1 do. do. chitsen 59 doz. do. doeken en kramerijen 1 kt. eur. longcloths 3 pic gomelastiek 20/100 do. buff. hooren. *Tji Oekie.*
69 st. eur. chitsen 56 do. do. longcloths 107 doz. do. doeken 1 doos. kat. kanten 6 st. eur. tjelees 3 do. paarden *Jap Tie.*

Van Amsterdam per ned. schip *Castor* kapt. P. T. Lange agt. B. Kopersmit en co.

20 kn. boekwerken een partij touwwerk 1797 staven ijzer 432 platen do. *Z. E. d. Gouverneur-Generaal.*
1 zerksteen 127 kn. manufact, *de Agenten.*
4 kn. manufact. *W. Anderson Tolson en co.*
40 do. idem, *B. Sanier Suermondt en co.*
100 vs. boter *van Ommeren Rueb en co.*
226 coll. verfwaren 3 kn. borstelwerk 41 kn. 9 bn. manufact 10/2 pijpen bier 30 kn. bier 1 kt. manufact. 120 vs. boter *de Weerdt Ruyl en co.*
1 kt. manufact. 4 do. kramerijen *Tiedeman en v. d. Burg.*
177 coll. manufact. *E. Moormann. en co.*
25 coll. marmerolieзen 1850 do. idem 100 manden bier *E. Moormann en co.*
61 kt. kramerijen 2 do. manufact. *Bahre en Kinder.*
19 ks. manufact. 6 do. eaude cologne 3 do. kramerijen *Pandel en Stichaus.*
1 kt. ledewerk 16 do. wijn 1 do. zeep 3 do. manufact. 50 kelders lijnolie *Metzendorff Wilmans en co.*
20 kn. manufact. 1 do. hoeden en petten 30 do. bier *Kreglinger, Dummler en co.*
9 kn. manufact. *Busing Schroder en co.*
25 kn. bier 10/2 pijp. do. 1 kt. papier 10 do. provisien *v. d. Biesen.*
2 wagentjes *Vaupel en co.*
6 kn. manufact. 15 balen zakken 6 kn. manufact. *Pitcairn Syme en co.*
94 coll. provisien 50/2 pijpen bier 150 vs. loodwit 50 coll. provisien *Paine Stricker en co.*
4 kn. schrijfbehoeften 4 vn. wijn 2 kn. meubelen 40 oxh. wijn 30 kn. bier *Haager en Schuurman.*
1 kt. kleederen 1 do. provisien *L. Steitz,*
1 kt. ijzerwerk *W. Boon.*
4 vn. rijnwijn *Toussaint.*
1 baal manufact. *Crone.*
1 kt. diversen *Brandon,*
2 ks. papier *W. Osseman,*
2 ks. papier 2 do. boeken *van Dorp.*
22 coll. meubelen en huisraad *A. T. Lens.*
24 kn. meubelen *gebr. Roselje en co.*
200 hammen *Kreglinger Dummler en co.*
66 kn. bier 10 kistjes *van Rees.*
1 ijzeren sloep *Tiedeman en v. d. Burg.*

Van Manila per eng. schip *Mountstuart Elphinstone* kapt. Dale.

11807 pic. suiker 4 coll. ledige zakken 563 pic. sapanhout 105 kn. man. sigaren 706 ks. do. do. 656 pic. rijst 85 kn. kramerijen 8 coll. touwwerk *bestemd. voor Australie.*

[illegible]

73 pic. [illegible] 14 do. klapp. olie 200 ps. klapper 1 pic. gomelastiek *Juragan.*

Uitvoer.

Naar Soerabaya per ned. ind. bark *Tadjill Moelook* gez. Sech Adulla bin Osman.

1 kleeren kast *C. L. Coulster.*
25 balen lijnwaden 23 kn. lijnwaden 1 kt. pleetwerk 1 do. aardewerk 1 do. lessenaren *W. Anderson Tolson en co.*
3 bn. lijnwaden *Morgan en Melbourn.*
15 vaten pik 10 kn. meel *H. Plump.*
160 vs. loodwit *Haager en Schuurman.*
1 kt. wagentuig 3 do. rijnwijn 1 vat bier, *Brandon en Meyer.*
7 kn. wijn 1 kt. gouddraad *Compredon.*
12 kn. en pakken meubelen en kleeren *J. Speet.*
1 kt. manufacturen, *Pandel en Stichaus.*
92 kn. roodewijn, *Compredon.*
15 do. champagne *A. Pons.*
25 ks. champagne *L. Platen.*
100 vs. boter. *v. Ommeren Rueb en co.*
117 kn. cognac. 1 vat azijn *F. Goring.*
2 kn. jap. pajongs 2 do. provisien *de Gezagvoerder.*
50 vn. meel *H. Plump.*
20 kn. chin. pajongs, 5 do. [illegible] 5 do. do. vermilioen *Sjia Kiekbie.*
1000 ps. sp. matten *Sech Nasar Tembas.*
2 kn. zeep 6 do. suiker 17 vs. worst, *E. M. Gumprich.*
500 ps sp. matten *Sech Saïd Maget.*
6 kn. bat. bat. sarongs *Kee Tjiang.*
en *Gouvernement.* goederen.

Naar Pamanoekan per ned. ind. bark *Almansoor* gez. Sech Achmat bin Sadik Jamann.

3000 ps. klapper notens 200 st. platijzer 12 do. rondijzer 2 do. staafijzer 16 ks. man. sigaren 1 do. gez. eijeren 1 draag stoel 100 st. ijzeren pijpen 400 led. koffij zakken een pak boeken *Holffman*
2 vn. meel 1 pot jap. soija 1 do. do. cannaman 1 kt. zijde poppen 1 do. tjintjauw 2 zakken tarwe *J. Brown.*

Naar Nederland via Samarang per ned. schip *Vier Gebroeders* kapt. Vonk.

2 kn. sigaren 400 stokken *aan boord. gebl. lad. v. Singapore.*
4000 pik. koffij *Reijnst en Vinju.*
50 pic, rotting *B. Kopersmit en co.*

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Amerika* kapt. F. Ruiter.

99708 n., ℔. gietijzer 209 pak goenij zakken 408 kn. manufacten 59 mn. min. water *aan boord gebl. lad. v. Nederland.*
60 pic. rotting 200 do. tin. *N. H. M.*

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Beatrix* kapt. E. Verschoor.

19 coll. gouv. goederen 111 kn. manufact. 35 do. bier 12 mn. do. 26 kn. provisien 25 vs. boter 1 kt. kantoorbehoeften *aan boord gebl. lad. v. Nederland.*
75 pic. rotting 250 pic. tin. *N. H. M.*

Théâtre Français de *Batavia.*

Direction de M. *Honoré Couget.*

Lundi, 01 Janvier 1853.

Avec l'autorisation et le patronnage de M. le Résident et de la Commission de Théâtre.

Représentation Extraordinaire. — *Abonnement Suspendu.*

Une représentation des 4 premiers actes de

ROBERT LE DIABLE.

Grand opéra, paroles de *Scribe*, musique de *Meyerbeer.*

Gedrukt te *Batavia*, bij W. BRUINING.